M.E.S.A.10

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

v procese deinštitucionalizácie sociálnych služieb a integrácie osôb so zdravotným postihnutím do miestnych komunít

Autori: Oľga Reptová, Martin Valentovič

M.E.S.A.10
Bajkalská 25
827 18 Bratislava
Slovenská republika
tel.: +421–2–544 35 328
e-mail: mesa10@mesa10.org
www.mesa10.org

november 2014

www.eeagrants.org
www.eeango.sk/aoi

Projekt je podporený programom Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizujú:

nadácia ekopolis

NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

socia

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

Tento dokument vznikol v rámci projektu „Podpora integrácie inštitucionalizovaných klientov do lokálnych komunít na príklade pilotného územia Banskobystrického kraja“ (projekt M.E.S.A. 10, SS-1-14)

Výstupné dokumenty z projektu *(na adrese www.mesa10.org)*

1. Správa o stave deinštitucionalizácie sociálnych služieb SR
   na národnej úrovni a regionálnej úrovni na príklade Banskobystrického kraja
2. Ako sa skepsa zmenila na podporu
   úlohy jednotlivých aktérov a ich postoje v procese DI v Nórsku
3. *Odkiaľ a kam v procese deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb v SR*
   výsledky konferencií projektu
4. Výsledky monitoringu domovov sociálnych služieb, ich klientov a vybraných aktérov procesu DI v Banskobystrickom kraji
5. Výsledky dotazníkového prieskumu vybraných aktérov procesu DI v Banskobystrickom kraji
6. SWOT analýza procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb SR
7. Odporúčania pre proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb SR
8. Model vzorovej miestnej komunity
   ktorá aj pre občanov so zdravotným postihnutím vytvára podmienky pre integráciu a plnohodnotný život
9. Príručka pre riadenie rozvoja miestnych komunít
   alebo ako a prečo vytvárať miestne partnerstvá alebo miestne podporné skupiny, ktoré sa postarajú o integráciu klientov z DSS a o miestnych občanov so zdravotným postihnutím, aby ich rodičia nemuseli umiestňovať do inštitúcií vzdialených mnoho kilometrov od domova
10. Príklady dobrej praxe
    v procese deinštitucionalizácie sociálnych služieb a integrácie osôb so zdravotným postihnutím do miestnych komunít
11. Adresár vybraných inštitúcií v Banskobystrickom kraji
    aktérov v procese deinštitucionalizácie sociálnych služieb a integrácie osôb so zdravotným postihnutím do miestnych komunít

Realizátor projektu

Partneri projektu

Realizácia projektu: september 2013 - november 2014

Projekt bol podporený Islandom, Lichtenštajnskom a Nórskom prostredníctvom Programu Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA - nadácia pre sociálne zmeny.

Obsah

Zoznam použitých skratiek 4

Deinštitucionalizácia v DSS 5

DSS Slatinka 5

DSS Pohorelská Maša 7

DSS pre telesne postihnutých dospelých a seniorov vo Zvolene 7

Komunitné služby v malých obciach 9

Veľká Čalomija 9

Denný stacionár 9
Opatrovateľská služba 9
Prepravná služba 9
Ďalšie služby 9
Využitie aktivačných pracovníkov 9

Príklady komunitných služieb v mestách 10

Čo môže spôsobiť, keď chýbajúcu službu založí miestna samospráva 10

Priama dohoda obce s podnikateľom 10

Komunitné centrum – služby „pod jednou strechou“ 10

Komunitné služby vo forme n.o. založenej mestom 10

Ďalšie oblasti 12

Osobná skúsenosť mladej dievčiny s postihnutím, ktorá využila podporu podnikateľského subjektu pri pracovnom uplatnení 12

Martina, klientka denného stacionára Symbia Zvolen 12

Použité zdroje 13

Zoznam použitých skratiek

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
DI	Deinštitucionalizácia sociálnych služieb
DSS	Domov sociálnych služieb
ZPB	Zariadenie podporovaného bývania

Deinštitucionalizácia v DSS

DSS Slatinka

Domov Sociálnych služieb Slatinka v Lučenci patrí nepochybne medzi zariadenia v SR, kde proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb (DI) prebehol najďalej. Zariadenie poskytuje sociálne služby od roku 1951. Spočiatku sa tam poskytovali služby pre deti s mentálnym znevýhodnením. Až do roku 2004 išlo o pomerne veľké zariadenie s kapacitou 68 klientov umiestnených kaštieli na periférii mesta izolovanom od komunity.

V rokoch 2004-2007 bolo zariadenie vybrané ako jedno z pilotných DSS v projekte *BBSK* a *Rady pre poradenstvo v sociálnej práci* pod názvom *„Transformácia domovov sociálnych služieb s cieľom pracovnej a sociálnej integrácie ich obyvateľstva*". V DSS prebehol monitoring kvality, bol vypracovaný transformačný projekt a následne sa uskutočnilo vzdelávanie všetkých zamestnancov zariadenia.

Cieľom transformačného projektu bolo postupné opúšťanie izolovaného kaštieľa do menších, samostatných jednotiek so službami rôzneho charakteru prispôsobeného druhu a rozsahu postihnutia, umiestnených priamo v komunite:

- v novembri 2008 došlo k presťahovaniu 6 klientov do Zariadenia podporovaného bývania (ZPB) na Sládkovičovej ulici v Lučenci;
- v septembri 2010 k presťahovaniu 9 klientov do Domova sociálnych služieb (DSS) na ul. Dr. Vodu v Lučenci;
- v januári 2012 sa presťahovali ďalší 10 klienti do už existujúceho ZPB na Sládkovičovej ulici v Lučenci;
- v apríl 2012 sa do DSS, ul. J.D.Matejovie v Lučenci presťahovalo ďalších 15 klientov;
- v september 2012 sa v rámci areálu bývalého kaštieľa do rodinného domu DSS Dolná Slatinka presťahovalo 15 klientov;
- v novembri 2012 boli z kaštieľa premiestnené aj administratívne priestory a kaštieľ bol definitívne uzavretý.

V súčasnosti sa pre klientov DSS poskytujú služby pre 74 klientov v šiestich prevádzkach. Okrem DSS celoročného pobytu sa poskytujú aj služby s týždenným pobytom, služby ambulantnej formy a služby ZPB. Celkový počet zamestnancov je 45,5, pričom na jedného klienta pripadá:

- 0,25 zamestnanca v ZPB, ul. Sládkovičova;
- 0,45 zamestnanca v DSS na ul. Dr. Vodu (ide o klientov s nižšou mierou podpory s predpokladom transformácie zariadenia na ZPB);
- 0,73 zamestnanca v DSS, ul. J.D.Matejovie (ide o zariadenie pre klientov s vyššou mierou podpory);
- 0,8 zamestnanca v DSS v Dolnej Slatinke (ide o klientov s telesným postihnutím a s vyššou mierou podpory);
- 0,75 zamestnanca v DSS Nádej vo Vidinej;
- 0,5 zamestnanca v DSS na ul. Hviezdoslavova (aj v tomto zariadení existuje potenciál na prechod na služby ZPB).

DSS získalo nenávratný príspevok z prostriedkov EU na projekt na získanie budovy na presťahovanie zostávajúcich klientov z areálu kaštieľa, súčasťou ktorého by došlo aj k vytvoreniu priestoru na vznik nových komunitných služieb (napríklad vznik služby včasnej prevencie). Projekt predpokladal už len podpis zo strany BBSK, k čomu však po zmene vedenia nedošlo.

Okrem osobného nasadenia, vytrvalosti a presvedčenia o potrebnosti DI riaditeľky a personálu DSS boli pri realizácii projektov DI nápomocné aj tieto externé faktory:

- spolupráca s MsÚ (podpora pri riešení hroziacej petície zo strany susedov v jednom objekte, prenájom mestskej budovy za 1 Eur. na 25 rokov);
- dobrá spolupráca s projektantskou firmou;
- ústretovosť na úradoch (Katastrálny úrad, Stavebný úrad a pod.);
- poradenstvo a podpora zo strany partnerov a dlhoročných spolupracovníkov a podporovateľov myšlienky DI (Platforma za DI „Z domova domov“).

V DSS sme našli aj príklad dobrej praxe vo forme úplného osamostatnenia sa klientky Angeliky. Angelika žila v DSS takmer celý život a vnímala ho veľmi neslobodne. Keď sa v DSS začalo hovoriť o transformácii a začali sa spracovávať individuálne plány, ona si začala plánovať plnenie svojich snov – chcela sa učiť prať na automatickej práčke, tkať koberce, naučiť sa nakupovať. Snívala tiež o samostatnom bývaní a veľmi sa jej páčilo, že môže rozhodovať sama o svojom živote. To bolo v roku 2007. V roku 2013 a v roku 2014 sa jej sny a plány začali napĺňať. Z DSS prešla do podporovaného bývania, z ktorého mala spočiatku strach, ale veľmi rýchlo sa prispôsobila. Podľa jej slov by sa do DSS už nikdy nevrátila. Mala prvé skúsenosti so zamestnaním. Chodila upratovať. Dnes má priateľa, s ktorým býva v samostatnom byte v meste Lučenec. Byt si zariaďovali spolu s priateľom s pomocou pracovníkov z DSS a priateľov dobrovoľníkov. Má pracovnú zmluvu s DSS, kde pracuje na mnohých pomocných prácach. Chodí do dielne tkať koberce. Pri mnohých aktivitách jej pomáhajú priatelia dobrovoľníci, ktorí ju učia čítať a písať, ona ich na oplátku učí tkať koberce. Ich život sledujú pracovníci z DSS a pomáhajú jej riešiť niektoré životné situácie. Jej integrácia do spoločnosti má už kontúry života zdravého človeka, a to: má zabezpečené samostatné bývanie, zamestnanie, využíva voľný čas svojimi záľubami, ako napr. tancom, spevom, turistikou. Často chodí na rôzne podujatia, konferencie, kde prezentuje svoj osobný príbeh ako príklad dobrej praxe v procese DI alebo ako príklad integrácie klienta DSS do komunity.

V DSS Lučenec je možné nájsť viacero podobných príbehov dokumentujúcich potrebu ako aj zmysel deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Za všetkých ostatných však spomeňme ešte aspoň jeden príbeh ženy, ktorej meno nebudeme uvádzať. Žila v DSS od štyroch rokov, kam ju rodičia umiestnili, pretože odmietala s nimi rozprávať a lekári jej diagnostikovali mentálnu retardáciu. Bola umiestnená do prostredia, ktoré tvorili zväčša ľudia s podobnou diagnózou. V tomto veľkom zariadení nebol priestor na to, aby jej bola venovaná dostatočná pozornosť, aká by sa jej mohla dostať v prirodzenom prostredí rodiny. Každý jednoducho predpokladal, že je mentálne postihnutá. Až oveľa neskôr sa ukázalo - po tom, ako v procese DI prešla do podporovaného bývania - že pôvodná diagnóza bola mylná. Nešlo o mentálne postihnutie, ale len rečovú vadu, ktorá mohla byť pomerne ľahko odstránená v rannom detstve. Keďže sa s ňou však v zariadení nikto nerozprával, nerozpráva doteraz, hoci má už tridsať rokov. V súčasnosti sa jej venuje odborný logopéd, má rôzne detské obrázky a snaží sa ich pomenovávať podobne, ako sa to učia deti. Dá sa povedať, že ide o prípad, kedy inštitúcia spravila z pomerne zdravého človeka, človeka s mentálnym postihom, pretože to, čo v detstve nebolo podchytené, je dnes už len veľmi ťažké napraviť. Napriek tomu dosahuje v súčasnom novom prostredí výrazné pokroky.

DSS Pohorelská Maša

Domov sociálnych služieb poskytuje služby pre deti, mládež a dospelých občanov v štyroch budovách. Ich celková kapacita je 120 klientov s mentálnym postihnutím, pričom všetci sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony.

V hlavnej budove v Pohorelskej Maši je umiestnených 83 klientov, kde sú im poskytované rôzne služby, ako sociálna rehabilitácia, ale aj pracovná terapia prostredníctvom tkáčskej dielne a hrnčiarskej dielne. V Červenej Skale je umiestnených 14 detí vo veku do 18 rokov a je tam umiestnená špeciálna škola pre uvedené deti.

Rekonštrukciou budovy pôvodnej škôlky v Pohorelskej Maši vznikol „tréningový dom“ kde v súčasnosti žije a býva 15 klientiek so stredným stupňom postihnutia. V tomto dome ich vedú k samostatnosti, klientky si napríklad samy perú. Sú tu však pod 24 hodinovým dohľadom, podobne ako aj v ostatných zmienených budovách. Klientky si vyberali prostredníctvom diskusie, pričom uprednostnili tie, ktoré mali vôľu tam ísť.

Po nedávnom prihlásení sa k procesu deinštitucionalizácie sa tam začali vytvárať podmienky pre transformáciu zariadenia. Všetci zamestnanci prešli školením Rady pre poradenstvo v sociálnej oblasti. V roku 2006 došlo k odkúpeniu rodinného domu v obci Pohorelá, kde bolo vybudované podporované bývanie rodinného typu. K zriadeniu podporovaného bývania došlo v koncom roku 2008. V súčasnosti je tam ubytovaných 7 klientiek. K dispozícii sú tri dvojposteľové a jedna trojposteľová izba.

Dohľad nad klientkami spočíva v raňajšej kontrole na 2,5 hodiny a v poobedňajšom dohľade. Pri výbere dievčat sa DSS snažili rešpektovať existujúce kamarátske vzťahy.

V procese transformácie došlo aj k poklesu zamestnancov zo 105 na 70 kvôli splneniu normatívu. I napriek skutočnosti, že zamestnankyne DSS vnímajú uvedený pokles negatívne a cítia sa byť procesom DI ohrozené, existuje spolupráca s chránenou dielňou v obci, do ktorej v súčasnosti chodia pracovať na polovičný úväzok 4 klientky (pôvodne pracovali všetky). Pretože k dôchodku im pribudla aj mzda za odvedenú prácu, mohli sa presťahovať do podporovaného bývania a čiastočne sa osamostatniť. Chránená dielňa vyrába, balí a distribuuje cestoviny. Aby však bol tento príklad dobrej praxe udržateľný, je nevyhnutné zdokonaliť podmienky finančnej udržateľnosti chránených dielní.

Podľa vyjadrení predstaviteľov DSS majú v okolitých obciach vyhliadnutých pre zriadenie podporovaného bývania až 9 voľných domov, čo by si však vyžadovalo dodatočné financie, ktoré nie sú k dispozícii. Proces ich hľadanie nešiel vždy hladko. Problémy mali napríklad s miestnym farárom v jednej z obcí, i napriek tomu, že od diecézy v Rožňave mali súhlas. Po zmene farára sa situácia vylepšila.

Vedenie DSS tiež konštatovalo, že všetky obyvateľky podporovaného bývania si na nové podmienky natoľko zvykli, že by sa už nechceli vrátiť naspäť. Transformačné zmeny sa však výrazne dotkli aj ostatných klientov. Kým pred týmito zmenami klientky nemali kľúče a všade na dverách boli „gule“, v súčasnosti môžu chodiť do obce, nakupovať, pracovať v chránených dieľňach a podobne.

DSS pre telesne postihnutých dospelých a seniorov vo Zvolene

V zariadení sa stretli dvaja ťažko telesne postihnutí ľudia: Oľga a Ondrej. Obaja sú odkázaní na invalidný vozík. Po krátkom čase zahoreli k sebe veľkou láskou. Na začiatku ich vzťahu to boli prejavy

pomoci v rôznych životných situáciách. To im však nestačilo, a preto im sociálna pracovníčka podľa ich želania pomáhala nastaviť život tak, aby boli spolu častejšie. V DSS im vytvorili podmienky spoločného bývania v jednej izbe ako druh a družka. Začali navštevovať modernú rehabilitačnú metódu canisterapiu, kde sa naučili spoločne riešiť problémy a navzájom sa spoznávať.

Chceli sa však osamostatniť úplne. Keďže mesto Zvolen má veľmi dobré výsledky s cieľovou skupinou OZP a má pre nich v ponuke bezbariérové byty, požiadali si o pridelenie takéhoto bytu. Mesto im vyhovelo. V tomto byte žijú ako aj zdraví ľudia. Kamaráti im kúpili auto, prerobené na ručné ovládanie. Chodia na spoločné výlety s priateľmi. O tom, že canisterapia mala úspech potvrdilo aj to, že si sami vzali do opatery psíka.

Sociálna pracovníčka z DSS je s nimi stále v kontakte, pomáha im riešiť niektoré životné situácie.

V tomto príbehu možno nájsť nasledujúce hlavné faktory úspešnosti:

- aktívny prístup sociálnej pracovníčky ako kouča životného štýlu klientov;
- sociálna politika mesta (prístupnosť budov – existencia bezbariérových bytov);
- dostupnosť informácií a komunikácie;
- dostupnosť kompenzačných pomôcok;
- dostupnosť dopravy (prispôsobené auto).

Komunitné služby v malých obciach

Veľká Čalomija

V okrese Veľký Krtíš sa rozprestiera obec Veľká Čalomija so 606 obyvateľmi. Ako jedna z mála takýchto obcí má vypracovaný komunitný plán rozvoja sociálnych služieb. Svojím prístupom k zabezpečovaniu sociálnych služieb pre svojich obyvateľov je dobrým príkladom pre okolité obce.

Denný stacionár

Od roku 2002 pôsobí v obci **denný stacionár**. Schádzajú sa v ňom poväčšine starší osamelí ľudia, ktorí tam trávia čas rôznymi spoločenskými činnosťami. Sociálna služba má na nich pozitívny vplyv. Zaznamenali sme napríklad prípady osamelých ľudí, ktorí u seba doma zanedbávali svoj zovňajšok, ležali v posteli alebo sa len ponevierali po byte. Keď takéhoto človeka zavolali do spoločnosti, kde sa stretávala skupina mužov ako aj žien, nútilo ho to oholiť sa, pekne sa upraviť, starať sa o svoj zovňajšok a vyvíjať činnosť, ktorá ho udržovala pomerne sviežeho. Denný stacionár má pritom len jedného zamestnanca.

Opatrovateľská služba

Obec v rámci originálnych samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu 10 obyvateľom obce. Vo forme donášky obedov je služba poskytovaná 15 obyvateľom. Mobilní občania si môžu zakúpiť obedy aj z vývarovne zo ZŠ .

Prepravná služba

Obec vlastní motorové vozidlo, ktorým poskytuje prepravnú službu. Podľa vyjadrení starostu však ide o službu, o ktorú nie je vysoký záujem ani zo strany okolitých obcí, ani zo strany ľudí. Čo sa týka okolitých obcí, obec Veľká Čalomija sa ich pokúšala do služby zapojiť.

Ďalšie služby

Obec poskytuje aj ďalšie služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom);
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok;
- bezbariérové malometrážne bytové jednotky pre OZP, či osamelých obyvateľov.

Za účelom skvalitnenia poskytovania sociálnych služieb, zabezpečenia odborného prístupu a spracovania sociálnej agendy spolupracuje obec podľa potreby s Nobilis Marta Vida a DOS Šahy.

Využitie aktivačných pracovníkov

Vzhľadom na polohu v marginalizovanom regióne je v obci pomerne vysoká nezamestnanoať (okolo 26%). Za zmienku však stojí skutočnosť, že starosta (s bývalým povolaním stavebník) dokázal aktivačných pracovníkov intenzívne využívať pri stavebných prácach potrebných na výstavbu samotných zariadení sociálnych služieb.

Príklady komunitných služieb v mestách

Čo môže spôsobiť, keď chýbajúcu službu založí miestna samospráva

Ako príklad, keď činnosť samosprávy motivovala vznik aktivít súvisiacich s komunitnými službami možno uviesť skúsenosť mesta Žarnovica. Toto mesto sa rozhodlo založiť prepravnú službu vzhľadom na skutočnosť, že tam dovtedy neexistovala. Po jej spustení však zaznamenalo nečakanú reakciu zo strany súkromných taxikárskych služieb: plošné znižovanie ich cien až pod úroveň ceny prepravnej služby (30 centov na km)! Pre mestský úrad tým odpadla starostlivosť o prepravované osoby, ktorým postačovali taxikárske služby, pretože ju začal zabezpečovať niekto iný, a to dokonca za lepšiu cenu.

Priama dohoda obce s podnikateľom

Mesto Žarnovica spolupracuje so súkromným sektorom aj v oblasti stravovania. Dohodlo sa s podnikateľom, že miesto varenia a roznášania stravy bude dávať oprávneným občanom finančný príspevok na stravovanie tak, aby mohol využívať jeho služby. Výsledkom je, že podnikateľ začal zabezpečovať varenie a rozvoz stravy až do domovov klientov - za cenu 2,90 eur/obed.

Komunitné centrum – služby „pod jednou strechou“

Z hľadiska dostupnosti služieb je vhodným príkladom založenie komunitného centra, kde viacero služieb je zabezpečených „pod jednou strechou“. Ako príklad dobrej praxe uveďme komunitné centrá v Bansklej Bystrici:

> *Mesto Banská Bystrica má dve komunitné centrá (KC). Jedno sídli na Robotníckej ulici a vzniklo prestavaním objektu bývalých jaslí. Druhé je na najväčšom banskobystrickom sídlisku Sásová na Krivánskej ulici. Občania všetkých vekových skupín tak môžu nájsť (najmä na Robotníckej ulici) pestrú ponuku služieb a voľnočasových aktivít.*
>
> *Okrem poskytovania stravy budú v KC k dispozícii pomocné služby ako pranie, žehlenie, kaderníctvo, pedikúra. Návštevníci si posedia v knižnici či hudobnom salóniku alebo zahrajú na klavíri. Kto má radšej ručnú prácu, môže si v keramickej peci vyrobiť rôzne predmety. Ten, kto radšej uprednostní športovanie, môže zase využívať služby fitnes centra.*
>
> *Medzi službami nechýba ani možnosť tzv. arte-terapie ako prevencia pred emocionálnymi a sociálnymi problémami. Komunitné centrá pripravujú pre svojich klientov aj* rozšírené rehabilitačné služby.

Komunitné služby vo forme n.o. založenej mestom

Za príklad dobrej praxe možno považovať aj skutočnosť, keď miestna samospráva neprevádzkuje všetky komunitné služby priamo, ale za týmto účelom založí neziskovú organizáciu, ktorá potom pôsobí nezávisle. Príkladom je *n.o. Nezábudka* v meste Fiľakovo. V čase založenia táto nezisková organizácia poskytovala opatrovateľskú službu v domácnostiach klientov. Neskôr sa jej činnosť rozrástla na zabezpečovanie celej škály sociálnych služieb, ktoré tým už nemuselo zabezpečovať mesto (domov dôchodcov, DSS, zariadenie opatrovateľskej služby, odľahčovacia služba, jedáleň, prepravná služba, kurzy pre opatrovateľov, sociálne poradenstvo).

Pri súčasných podmienkach financovania sociálnych služieb a pri minimálnej finančnej podpory zo strany mesta je zabezpečenie takého spektra sociálnych služieb veľmi náročné. Manažment *n.o. Nezábudka* však tento problém veľmi dobre zvláda. Na vykrytie náročných prospešných činností, ktoré by boli v strate, používa prebytky zo ziskovejších aktivít. Snaží sa tiež spolupracovať s podnikateľmi, ktorí organizáciu ochotne podporujú, uvedomujúc si že aj „*oni raz budú starí*“,

napríklad vo forme sponzorských darov. Oveľa radšej dajú podporu transparentnej neziskovej organizácii ako obci. Okrem toho sa manažment snaží v maximálnej miere využívať aj pomoci zo štrukturálnych fondov a pod.

N.o. Nezábudka podporuje aj mesto, ktoré má na jej fungovaní záujem. Jeho príspevky však spočívajú predovšetkým len v symbolickom prenájme budovy či v možnostiach poskytnutia miesta vo svojich médiách za účelom propagácie. Vzhľadom na možné zmeny orientácie mesta po komunálnych voľbách sa Nezábudka, n.o. snaží byť v maximálnej miere nezávislá od príspevkov mesta.

Hlavnou výhodou poskytovania komunitných služieb vo forme nezávislej organizácie je nezávislosť - stabilita manažmentu aj pri zmene miestnych vlád, ktoré sú v podmienkach samosprávy na Slovensku pomerne časté. Mesto je s organizáciou prepojené len čiastočne - prostredníctvom členstva v správnej rade.

Ďalšie oblasti

Osobná skúsenosť mladej dievčiny s postihnutím, ktorá využila podporu podnikateľského subjektu pri pracovnom uplatnení

Martina, klientka denného stacionára Symbia Zvolen

Martina je vyučená opatrovateľka a ošetrovateľka. Vzhľadom na zdravotné postihnutie však nemá trvalé pracovné uplatnenie. Navštevuje denný stacionár, kde sa snaží pomáhať iným klientom. Jej snom bolo pracovať s deťmi v škôlke. Tento sen jej nakrátko pomohli naplniť riaditeľka zariadenia s ostatným personálom. Našli materskú škôlku, kde ju vzali na pol roka ako opatrovateľku k deťom.

Nadácia SPP vypisuje každoročne granty aj na podporu pracovného uplatnenia mladým znevýhodneným ľuďom. Riaditeľka zariadenia napísala projekt pre Martinu. Nadácia SPP projekt podporila. Martina si vďaka podpore mohla vyskúšať svoje schopnosti. Do práce chodila veľmi rada. Mala z nej dobrý pocit. Učiteľka v škôlke aj deti si ju obľúbili a ona ich tiež. Pri každom, hoci aj náhodnom stretnutí na ňu deti zo škôlky už z diaľky kričia a zdravia ju „Ahoj teta Maťka“.

Martina tak čaká na ďalšiu príležitosť.

Použité zdroje

- D. Nincová: DI DSS Slatinka, Lučenec, prezentácia na konferencii M.E.S.A.10 „Odkiaľ a kam v procese deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb v SR zo 16.októbra 2013;
- D. Nincová: „Domov sociálnych služieb Slatinka v Lučenci“, In: INTEGRÁCIA, Interdisciplinárny odborný časopis o inováciách riešení nepriaznivých sociálnych situácií občanov, číslo 1-2 /2013
- Osobné príbehy zozbierané počas monitoringu
    - DSS pre telesne postihnutých dospelých a seniorov vo Zvolene
    - Denný stacionár Symbia Zvolen
- Výsledky interview z monitoringu
    - Obec Veľká Čalomija
    - Mesto Žarnovica
    - Mesto Banská Bystrica
    - Nezábudka, n.o. Fiľakovo
    - DSS Pohorelská Maša
- Prezentácia príkladov dobrej praxe „To sme my“ na konferencii dňa 18. septembra 2014

M.E.S.A.10 *Centrum pre ekonomické a sociálne analýzy je nezávislá, mimovládna a nezisková organizácia. Vznikla v roku 1992, kedy sa venovala podpore prerodu Slovenska na modernú slobodnú spoločnosť s hodnotami trhovej ekonomiky. Experti M.E.S.A.10 boli autormi celého radu hospodársko-spoločenských zmien v oblasti štrukturálnych zmien hospodárstva, sociálnych služieb, bankovníctva, súdnictva, verejných financií a verejnej správy zameraných na vyššiu aktivizáciu obyvateľstva a posilnenie účasti na vlastnom živote a osude. Podieľali sa na ich odbornom spracovaní a aktívnom presadzovaní.*

M.E.S.A.10 v súčasnosti pokračuje vo svojej orientácií na riešenie problémov v hospodárskej a sociálnej oblasti. Venuje sa rôznorodým výskumným a analytickým projektom, rozvíja poradenskú činnosť doma i v zahraničí.